

ПОЗИЦИЯ

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ПО ВЪПРОСИТЕ НА ЕЛЕКТРОННОТО ПРАВОСЪДИЕ

Уважаеми госпожи и господа,

Висшият адвокатски съвет споделя тревогата на съдиите от Върховен касационен съд и останалите съдилища в София и страната, които поставиха въпросите за сигурността и надеждността на електронното правосъдие и в частност функционирането на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС).

Висшият адвокатски съвет няма каквото и да било основание да се съмнява в констатациите на съдиите, касаещи недостатъците на ЕИСС и опасностите, които използването ѝ крие за нормалното функциониране на съдебната система. Затова подкрепяме предприетите действия от Пленума на ВКС по преустановяване работата с ЕИСС, докато не бъдат отстранени недостатъците на системата, както и позицията в този смисъл на съдиите от различни съдилища в страната.

Сигурността, надеждността и ефективността на ЕИСС е пряко свързана с функционирането на Единния портал за електронно правосъдие (ЕПЕП), чиито основни потребители са адвокатите, защитаващи пред съда правата и законните интереси на страните по делата, разглеждани от съдилищата. Недостатъците в ЕИСС водят и до невъзможност чрез ЕПЕП да се осигури предвидената в чл. 360в, ал. 2 от Закона за съдебната власт възможност за извършване на удостоверителни изявления и процесуални действия в електронна форма, за връчване на съобщения и книжа, както и за достъп до електронните дела и публични регистри.

Същевременно от 30.06.2021 г. са в сила и промените в процесуалните закони, които предвиждат задължение за съдилищата да издават актовете и да извършват всички други процесуални действия в електронна форма, да приемат процесуални изявления в електронна форма, включително правилата за задължително електронно връчване и комуникация със съдилищата за определен кръг субекти.

Липсата на техническа възможност чрез ЕИСС, съответно ЕПЕП, да бъдат извършвани от съда и страните предвидените в процесуалните закони изявления и процесуални действия, не само компрометират изцяло идеята за електронно правосъдие, а на практика ограничават достъпа до съд.

Развитието на технологиите налага използването на електронните технологии в сферата на правосъдието. Пълната замяна на установения до момента традиционен модел за постановяване на съдебни актове и извършване на процесуални действия в писмена форма „на хартия“, чрез модел на електронно правосъдие, при което и актовете на съда, и действията на страните се извършват електронно, в електронна среда, не може да стане без да е гарантирана правната сигурност при постановяване на актовете, връчването на съобщенията и книгата, както и сигурността относно формата и съдържанието на процесуалните изявления на страните до съда.

Висшият адвокатски съвет се обръща към Пленума на Висшия съдебен съвет, Министъра на правосъдието и депутатите от 46-тото Народно събрание и към цялата правна общност с призив с общи усилия да намеримсвоевременни, разумни и адекватни разрешения на възникналите проблеми, предизвикани от преждевременното влизане в сила на процесуални правила за електронното правосъдие, без да е обезпечена техническа възможност за тяхното прилагане.

Считаме, че в спешен порядък следва да се предприемат нормативни, организационни и технологични мерки, като:

- бъде отложено действието на процесуалните правила, предвиждащи извършване на процесуални действия в електронна форма (Глава Дванадесет „а“ от ГПК и съответните разпоредбиот НПК), влезли в сила на 30.06.2021 г., преди да е налице реална техническа възможност за извършването им;
- бъде създадена контактна група, в която да се включат магистрати и адвокати, за да се установят действителните причини за ненадлежащото функциониране на двете системи – ЕИСС и ЕПЕП, които вместо да облекчават, затрудняват работата на магистрати, съдебни служители и адвокати, включително чрез промяна на техническото задание и извършване на необходими корекции в изпълнението на заданието.
- бъдат отстранени всички недостатъци в ЕИСС и ЕПЕП, така, че чрез тези системи да се гарантира сигурността в електронната комуникация и извършването на процесуални действия в електронна форма.

Наличието на ефективно и гарантиращо правната сигурност електронно правосъдие е в интерес на цялото общество, но най-вече на правната общност, която професионално е ангажирана с проблемите на правосъдието.

Готови сме да помогнем електронното правосъдие да се случи и да заработи, а не само да говорим за него.

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ